

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Győrött, 2018. október 3. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A csalás büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt I.rendű vádlott neve és társa ellen indult büntetőügyben a Székesfehérvári Törvényszék 2018. március 1. napján kihirdetett 6.B.15/2017/30. számú ítéletét **helybenhagyja**.

A másodfokú eljárásban felmerült 31.050,- (harmincegyezer-ötven) forint bűnügyi költséget II.r. vádlott viseli.

I n d o k o l á s

A Székesfehérvári Törvényszék a 2018. március 1. napján kihirdetett 6.B.15/2017/30. számú ítéletében I.r. és II.r. vádlott bűnösségét megállapította:

- 4 rb, bünszervezetben, bűnsegédként elkövetett csalás büntettének kísérletében (1978. évi IV. törvény 318.§ (1) bekezdés, (7) bekezdés a/ pont),
- 4 rb, bünszervezetben, bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntettében (1978. évi IV. törvény 274.§ (1) bekezdés a/ pont), és
- 4 rb., bünszervezetben, bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (1978. évi IV. törvény 276.§).

Ezért az I.r. és II.r. vádlottat egyezően - halmazati büntetésül - 4-4 évi, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 4-4 évi közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy az I.r. és II.r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Kötelezte a vádlottakat a külön-külön és egyetemlegesen viselendő bűnügyi költség megfizetésére.

A döntés ellen I.r. vádlott és védője felmentés, II.r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség Bf.145/2018/1-I. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket alaptalannak tartotta. Álláspontja szerint, a perrendi szabályok betartásával, a szükséges és lehetséges mértékben folytatta le a bizonyítást a törvényszék, amelynek eredményeként törvényes és logikus mérlegeléssel megalapozott tényállást állapított meg. A vádlottak cselekményeit pontosan és helytállóan minősítette, külön kifejtve a jogi indokolás körében a bünszervezet ismérveinek megvalósulását. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott szankciók nem eltúlzottak. Az enyhítő szakasz alkalmazása önmagában is arra utal, hogy messzemenően figyelembe vette a terheltek javára szóló enyhítő körülményeket; így különösen a rendkívüli időmúlás tényét. További enyhítő szempont, hogy mindkét vádlott büntetlen előéletű. Súlyosító körülményként kérte értékelni a vagyoni elleni bűncselekmények elszaporodottságát, illetve azt, hogy a terheltek bírósági határozatok meghamisításával akarták a sértetteket kirívóan magas összeg jogtalan megszerzésével megkárosítani.

Az ügyész indítványozta az ítélet helybenhagyását mindkét vádlott vonatkozásában.

I.r. vádlott védője fellebbezése indokolásában kifejtette, hogy az ítéleti tényállás több okból is megalapozatlan, továbbá a törvényszék nem tett eleget az indokolási kötelezettségének.

Felderítetlen, továbbá iratellenes az *ítélet 6. oldal utolsó előtti bekezdésében* rögzített azon megállapítás, miszerint I.r. vádlott a **A.A.** által a **1. Kft**-vel kapcsolatban megvalósított csalási cselekményéhez okiratok meghamisításával nyújtott segítséget. Nem készült ugyanis olyan írás-szakértői vélemény, amely az I.r. terhelt kezétől származó hamis aláírást azonosította volna, ilyen tanúk sem lettek felkutatva, akik látták volna, amikor a terhelt a hamis okiratokat aláírja. Az okmányszakértői vélemény ilyen adatot nem tartalmaz. II.r. vádlott nyomozati vallomása e körben bizonytalan, mert először azt mondta, hogy **I. r. vádlott** másolt, mert ő nagyon tud másolni az ablaküvegen keresztül. Később azonban azt is lehetségesnek tartotta, miszerint nem **I. r. vádlott**, hanem a másik tolmácsnő, **B.B.** - a Fővárosi Törvényszéken folyt büntetőeljárás egyik vádlottja - írhatta alá a fizetési meghagyásokat a bírósági titkár nevében (nyomozati irat VII/635. oldal).

A védő szerint csupán annyit sikerült bizonyítani a vádhatóságnak, hogy I.r. vádlott az adott időszakban **A.A.** barátnője volt, titkárnői feladatokat látott el, de semmilyen módon nincsen alátámasztva, miszerint ő átlátta volna azt a tevékenységet, amely kimeríti a csalás büntettének kísérletét.

Megalapozatlannak tartotta a tényállást a védő a bünszervezetben való részvétel vonatkozásában is. Álláspontja szerint a törvényszék nem indokolta meg az *ítélet 19-20. oldalán*, hogy mire alapozza azt a megállapítását, miszerint I.r. vádlott **A.A.**-val és más személyekkel bünszervezetet hozott létre, illetve minden részletre kiterjedően átlátta annak tevékenységét, abban való részvételét. Nem is foglalkozott a bünszervezet ismérveivel és ezeknek a történeti tényállásban írtakkal, továbbá a bizonyítékokkal való megfeleltetésével. Bizonyítékok hiányában nem alkalmazhatta volna a bünszervezetben történő elkövetés megállapításával együtt járó, nagyon súlyos anyagi jogi joghátrányokat.

Mindezekre figyelemmel kérte védenccé felmentését bizonyítékok hiányában.

A másodfokú nyilvános ülésen I.r. vádlott védője a fellebbezését fenntartotta, annak indokait megismételte. Az ítéleti tényállás teljes megalapozatlanságára, valamint az indokolási kötelezettség nem teljesítésére hivatkozva kérte védenccé felmentését bebizonyítatlanság okán.

II. r. vádlott védője a fellebbezését fenntartotta és kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet törvénysértő, logikailag hibás és megalapozatlan, mivel a törvényszék a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett, a tényállás pedig ellentétes az iratok tartalmával. Védenccé kényszer hatására, rossz pszichés állapotban tett terhelő vallomást a nyomozó hatóság előtt, mert kilátásba helyezték a rendőrök, hogy ha nem működik közre a **A.A.**, **I. r. vádlott** és **C.C.** cselekvőségét érintő eredményes bizonyításban, akkor hosszú ideig marad előzetes letartóztatásban. E törvénysértően beszerzett nyilatkozatot a bíróságnak ki kellett volna rekeszteni a bizonyítás köréből és a közjegyzői okiratban rögzített írásbeli vallomást kellett volna értékelni. Abban a II.r. vádlott magyarázatot adott a két nyilatkozat közötti eltérésre és leszögezte, miszerint sem ő, sem **I. r. vádlott**, sem **A.A.** nem vettek részt a csalási cselekményekben. Őt azért igazoltatták a rendőrök az Unicredit Bank közelében, mert odajárt kutyát sétáltatni. Védenccé ezen vallomását támasztja alá **C.C.** vallomása is, melyben - jelen ügy tárgyát is képező cselekmények miatt az ellene folyamatban volt büntető ügyben - elmondta, hogy a **1. Kft** nevében kizárólag ő járt el, a csalási cselekményeket ők követték el **D.D.**-vel, azokban **A.A.**, **I. r. vádlott** és II.rendű vádlott nem vettek részt. Az általa „A” néven említett megbízó nem azonos **A.A.** személyével és II.rendű vádlott csak az elmondásából, utólag értesült a bűncselekmény részleteiről.

A védő hangsúlyozta, hogy e két vallomás alapján a II.r. vádlottat csakúgy, mint I.r. terheltet fel kellett volna menteni az ellenük emelt vádpontok alól. Ezért kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását; védenccé felmentését elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság

hiánya okán. Amennyiben erre nem lát lehetőséget a táblabíróság, akkor vegye figyelembe nyomatékos enyhítő körülményként II.r. vádlott megromlott egészségi állapotát, büntetlen előéletét, a tetemes időmúlást, a családi cselekmények kísérleti szakban maradását, a bűnsegédi bűnrészséget. Rámutatott, hogy a csalás alkalmatlan eszközzel elkövetett kísérletnek minősül, mivel az alakilag és tartalmilag is hiányos okiratokat minden banknál azonnal észrevették. Kérte a védő a bűnszervezetben való elkövetés megállapításának mellőzését, mivel a fogalmi ismérvek közül sem a hosszabb időre szervezettség, sem az összehangolt működést biztosító alá-fölé rendeltség viszonya nem valósult meg. E körülmények alapján a védő jóval enyhébb joghátrány kiszabását szorgalmazta II.r. vádlottal szemben.

A fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratában foglaltakkal egyezően terjesztette elő indítványát. Kifejtette, hogy a védelmi oldalról bejelentett fellebbezéseket nem tartja alaposnak. A védők felvetéseire reagálva hangsúlyozta, miszerint a törvényszék az eljárási szabályokat maradéktalanul betartva folytatta le a szükséges és lehetséges mértékű bizonyítást egy olyan ügyben, amelyet nehézkessé - de nem törvénytelené - tett, hogy az elkövetői kör éveken át, folyamatosan megvalósított közös bűncselekményeit, három külön büntető perben kellett elbírálni. Valamennyi ügyben szembeütnő a terheltek azon törekvése, hogy az eljárás végére A.A.t és Tomcsik Anitát ebből a bűncselekmény sorozatból kivonják.

I. r. vádlott tagadta a kezdetektől fogva a bűncselekmények elkövetését, védekezése szerint A.A.val nem volt barátnői, élettársi kapcsolatban, csak a titkárnője volt, az ügyeibe viszont nem látott bele.

II.r. vádlott vallomása nagyon fontos volt az ügyben. Teljes körű, beismerő, illetve társaira nézve is terhelő tartalmú vallomást tett. Később - bírói szakban 2014-ben - csatolásra került egy közjegyzői okirat, amelyben visszavonta a nyomozati vallomását, pszichés betegségére, és a nyomozóhatóság fenyegető magatartására hivatkozva. II.rendű vádlott vallomásait végigolvasva az látható, hogy előadásából nagyon részletes, az eseményeket, a szereplőket logikusan egymáshoz kapcsoló, meggyőző történet bontakozott ki. Az egyéb bizonyítékokkal is összhangot mutató nyomozati vallomása egyáltalán nem azt a benyomást kelti, mintha a nyomozóhatóság az ő pszichés megbetegedését - ami nem vitásan akkor is fennállt, és mostanáig egyre komolyabb méretet öltött - kihasználva született volna egy kitalált történet. Ezért a II.r. vádlott eredeti vallomását bizonyítékként el kellett fogadni, melyet a törvényszék ítéletében meg is indokolt.

C.C., a volt elkövető társ, jelen eljárásban tanú pozícióban nem élt a mentességi jogával. A tényeket nem vitatta, de büntetőjogi felelősségét nem ismerte el (tévedésre hivatkozott), és határozottan állította azt, hogy a „A” néven megjelölt személy véletlenül sem A.A.val azonos, illetőleg az „B” nem I. r. vádlottal azonos. A „B” és „C-ként” megjelölt személyt ő nem ismeri, nem találkozott velük.

Egyébként pedig a Székesfehérvári Törvényszék 2012. november 27. napján jogerősen befejezett 5.B.238/2010. számú ügyében született ítélet adataiból megállapítható, hogy C.C. a saját ügyében, továbbá II.rendű vádlott ott tanúként tett vallomásaikban mindketten ténybeli beismerésben voltak és nyilatkozataik összhangot mutattak. Nyilvánvaló, hogy abban az ügyben felmerült bizonyítékok teljesen megegyeztek a jelen eljárásban felhasznált bizonyítékokkal, melyeket a törvényszék helytállóan mérlegelt és állapította meg, miszerint ezek egymást kiegészítve és alátámasztva a terheltek bűnösségének irányába mutatnak.

Az ügyész - cáfolva a védő érvelését - rámutatott, hogy iratellenes megállapítás azért nem lehet I.r. vádlottnak a magánokirat-hamisítás és közokirat-hamisítás körében (is) tanúsított bűnsegédi magatartása vonatkozásában, mert a multi cégek nevében ő készítette a hamis tartalmú adásvételi szerződéseket és egyéb iratokat, a meghamisított fizetési meghagyásokat pedig elvitte az Aydin nevezetű személyhez. E cselekmények kimerítik a szándékos bűncselekményhez nyújtott segítségnyújtás fogalmát, vagyis a bűnsegédi bűnrészség megállapítását megalapozzák.

Az irányadó tényállásból egyértelmű és okszerű a vádlottak büntetőjogi felelősségére vont következtetés. A bünszervezetre külön ráindokolt az elsőfokú bíróság az ítélet 19. oldalán, és ha figyelmen kívül maradnak a nem jogerősen befejezett Fővárosi Törvényszéken tárgyalta ügy tényei, akkor is meg lehet állapítani a bünszervezet ismérveit.

Az ügyész rámutatott, hogy valóban nagy az időmúlás a cselekmények elkövetési időpontjához képest, azonban ezt és a további enyhítő körülményt maximálisan értékelte a törvényszék, amikor enyhítő szakasz alkalmazásával szabta ki a büntetést.

Mellőzendő azonban az I.r. vádlott büntetlen előélete, és a személyi részben pótolandó a rendelkezésre álló erkölcsi bizonyítvány alapján - amely a bírósági iratok 11-12. lapszámán található - miszerint I.r. vádlottat jogerősen elítélték 2012. május 17. napján csalás büntette miatt.

Súlyosító körülményként fel kell tüntetni a vagyon elleni bűncselekmények elszaporodottságát, azt, hogy a vádlottak bírósági határozatok meghamisításával igyekeztek kirívóan magas összeget megszerezni jogtalanul.

Az alkalmatlan kísérletre való hivatkozást alaptalannak tartotta azzal, hogy e védelmi hivatkozás cáfolatát kimerítően tartalmazza a **C.C.** és **D.D.** vonatkozásában hozott jogerős ítélet (22-23. oldal).

Összefoglalva indítványozta az ügyész, hogy az ítélet tábla a fellebbezésekkel támadott ítéletet - a büntetékiszabási körülmények kiegészítését követően - hagyja helyben.

Az ítélet tábla a Székesfehérvári Törvényszék ítéletét az azt megelőző elsőfokú bírósági eljárással együtt, teljes körűen felülvizsgálta a Be. 590.§ (1) bekezdés értelmében, tekintettel arra, hogy a Be. 583.§ -ában írt korlátozott felülbírálat alkalmazására a másodfokú eljárásban lehetőség nem volt, mivel ezt a jogintézményt nem tartalmazó; a büntetőjárásról szóló 1998. évi XIX. törvény hatálya alatt került sor az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalára, a jogorvoslati lehetőségekről történő figyelmeztetésre, annak jogkövetkezményeiről szóló tájékoztatásra és a fellebbezés bejelentésére.

A fentiek szerinti felülbírálat eredményképpen a védelmi fellebbezéseket egyik vádlott tekintetében sem találta alaposnak, az alábbiak szerint.

Megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság az eljárást az 1998. évi XIX. számú törvény (az elsőfokú elbíráláskor hatályban volt Be.) XXVIII/A. Fejezete szerint, a kiemelt ügyekre vonatkozó perrendtartási szabályoknak megfelelően folytatta le, bizonyítási tevékenysége során olyan abszolút hatályon kívül helyezést eredményező hibát nem vétett, mely a felülbírálatot akadályozta volna.

Az - eredetileg **A.A.** és társai ellen indult - büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Elnöke tett feljelentést, ezért a Fővárosi Ítélet tábla a 2012. május 7. napján kelt 3.Bkk.1048/2012/3. számú végzésével a Székesfehérvári Törvényszéket jelölte ki az elsőfokú eljárás lefolytatására. Az ügy tárgyalásának megkezdését a törvényszék megkísérelte 2012. október 17. napján, majd a védelem által emelt elfogultsági kifogások elbírálását, illetve átszignálást követően **A.A.** vádlott vonatkozásában - súlyos betegségére tekintettel - 2017. május 3. napján az eljárást elkülönítette és felfüggesztette (6.B.152/2012/148/I. számú végzés).

I.r. és II.r. terheltekkel szemben - többszöri újrakezdés után - a vádlottak és egyes tanúk ismételt kihallgatásával, mások vallomásának felolvasásával, továbbá a korábbi tárgyalási napok anyagának ismertetésével, szabályosan ismételte meg az addig lefolytatott bizonyítási eljárást, majd ügydöntő határozatot hozott.

A törvényszék valamennyi bizonyítékot feltárt, amely az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges volt.

I.r. és II.r. vádlottak a bírói szakban nem tettek vallomást, az I.r. terhelt fentartotta a nyomozás során mondottakat, amikor tagadta a terhére vád tárgyává tett bűncselekmények elkövetését. Akként

védekezett, hogy **A.A.** ügyeibe nem volt belelátása, nem is vett részt ezekben. II.r. vádlott a nyomozati szakban ténybeli beismerő vallomást tett, bár büntetőjogi felelősségét nem ismerte el. **A.A.**-ra és I.r. vádlottra tett terhelő nyilatkozatát a bíróságnak benyújtott - közjegyző előtt tett - írásbeli nyilatkozatában (6.B.152/2012/49. számú jegyzőkönyv melléklete) visszavonta. Ezt azzal magyarázta, hogy a nyomozó hatóság kihasználta a pszichés megbetegedését és nyomást gyakorolt rá. A fenyegetés hatására valótlanságokat állított a vallomásában.

A törvényszék a terheltek tagadásával szemben a mérlegelés körébe vonta a kihallgatott tanúk vallomásait, az igazságügyi szakértői véleményeket, az okirati bizonyítékokat - többek között - a **C.C.** és **D.D.** jelen ügghöz kapcsolódó cselekményei tekintetében a Székesfehérvári Törvényszék 5.B.238/2010/37. számú jogerős ítéletében megállapított tényállását. Meggyőzően indokolta, hogy miért fogadta el II.r. vádlott és **C.C.** nyomozati vallomásait.

A bizonyítékok értékelése körében le kell szögezni, hogy egyedül a büntető ügyben hozott jogerős ítélet tényállása köti a bíróságot a Be. 7.§ (5) bekezdésében írtak értelmezése szerint. Mivel a Székesfehérvári Törvényszék a jelen ügyben elbírált bűncselekmények elkövetői közül két személlyel szemben (**C.C.** és **D.D.**) jogerős ítéletet hozott, az ebben megállapított tényeket el kellett fogadni I.r. és II.r. vádlott cselekvőségének elbírálása körében is. Az ítéletet az elsőfokú bíróság ismertetéssel a tárgyalás anyagává tette (6.B.15/2017/29. számú jegyzőkönyv, 8. oldal). A Kúria a 2013. július 4. napján hozott Bhar.II.487/2013/11. számú ítéletével - csupán az időbeli hatályra tekintettel a csalási cselekmények minősítéseit az elbíráláskor hatályos 2012. évi C. törvény (új Btk.) szabályainak alkalmazásával megváltoztatva - helyben hagyta a másodfokon eljáró Fővárosi ítéletét. A jogerős ítélet, amely mindaddig irányadó, amíg hatályban van; megadta jelen ügyben is a tényállás kereteit.

Itt kell kitérni a védők azon felvetéseire, miszerint **C.C.** és II.rendű vádlott nyomozati vallomásait nem lehetett volna figyelembe venni bizonyítékként, hiszen ezeket jelen ügyben történt bírósági kihallgatásuk alkalmával megváltoztatták, ennek okát meg is magyarázták.

A törvényszék alapos indokát adta az ítélet 16-17. oldalán, hogy mely ellentétes bizonyítékok alapján vetette el a II.r. vádlott és **C.C.** újabb keletű nyilatkozatait. A mérlegelést - új, ellentétes bizonyíték hiányában - kétségbe vonni egyrészt nem lehet, másrészt a fent írt jogerős ítélet tényállása tartalmazza, miszerint **C.C.** a „A” nevű ismerőse kérésére és irányítása mellett hajtott végre a csalási cselekmények mozzanatait. Az ítélet indokolásából pedig egyértelműen kiderül, hogy „A” embere volt „C”, aki főként üzenetek közvetítésével volt megbízva, továbbá „A” titkárnője volt „A”, aki a 1. Kft részére biztosított, **C.C.** által használt mobiltelefonra küldte a Pepsi Cola Citi Bankos számlájának adatait, továbbá a „dr. E.E.” nevet a vele lévő „A” részére. A három személy kilétére, a közöttük lévő szervezethez tartozásra, a konkrét cselekvőségekre - mely vitán felül megalapozta a bűnsegédletként megállapított elkövetői alakzatot -, a bűncselekmények végrehajtásának részleteire rendelkezésre állt II.rendű vádlott tanú pozícióban tett vallomása, amelyből kitűnik, hogy **A.A.**, **I. r. vádlott** és ő maga voltak, akik kapcsolatban álltak **C.C.**-tel. A Székesfehérvári Törvényszék fenti számú ítéletének alapjául minden kétséget kizáróan elfogadta, mivel egyezett a további személyi és okirati bizonyítékokkal.

Ezek azok a vallomások, amelyeket jelen ügyben is elfogadott a törvényszék (pl. a nyomozati iratok VII. kötetében 635. oldala) megindokolva hogy azért szolgált a tényállás alapjául, mert összhangot mutatott I.r. vádlott vallomásának azon részleteivel, amelyek a **A.A.**-val 2003-2008 között fennállt munkahelyi és magánéleti viszonyára vonatkoztak. Egyeztek az írás- és okmányszakértői vélemények megállapításaival, az „A.” feladójú sms-ek tartalmával, a lefoglalt hamis okiratok benyújtásának tényével, a kiterveltség és célkitűzés tekintetében **F.F.** tanú vallomásával, aki a Kubában és Mexikóban megpróbált számlanyitásokról beszélni.

C.C. tanú által a bíróságon tett, és II.r. vádlott közjegyző előtt 2014-ben jegyzőkönyvbe foglalt, írásban csatolt vallomásainak elvetését az is indokolta, hogy jóval későbbi keletűek, mint a nyomozás, valamint az előzményi ügyben tett nyilatkozataik, ahol még nyoma sem volt a II.r. vádlott azon hivatkozásának, miszerint presszionálta őt a rendőrség a szabadlábra helyezés lehetőségét kilátásba helyezve.

Más a helyzet a Fővárosi Törvényszék 15.B.704/2011. számú folyamatban volt ügyében a mai napig nem jogerős ítéletével. Helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság az ítélete 19. oldalának utolsó bekezdésében, hogy - írásba foglalt ítélet hiányában - a vádirat tartalma nem használható fel okirati bizonyítékként a bünszervezet fennálltának megállapítása körében.

Tény azonban, hogy abban az ügyben A.A. I.r., II.r., V.r., C.C. XII.r. vádlottként szerepeltek a vádemeléskor (6.B.152/2012/76. szám alatti utóiratok). Az eljárás A.A. és II.rendű vádlott vonatkozásában el lett különítve, a nem jogerős ítéletben csak I. r. vádlott és C.C. cselekvőségét bírálta el a Fővárosi Törvényszék. A jelen ügyben tanúként vett részt C.C., valamint a további terheltek közül F.F. (IX.r.), G.G. (VII.r.), H.H. (X.r.) és I.I. (XIV.r.), akiknek a vallomásait a törvényszék már felhasználhatta. Megállapítható, hogy - bár abban az ügyben vád tárgyává tett cselekmények időben jóval megelőzik a jelen ügyben tárgyalt bűncselekményeket -, az elkövetői kör egy része, az elkövetési mód, a szervezettség azonosságokat mutat.

Megjegyzi a másodfokú bíróság azt is, hogy J.J., - akinek cselekvősége ebben az eljárásban szintén megállapítást nyert a hamis fizetési meghagyások előállítása kapcsán - a XI. r. vádlott volt a Fővárosi Törvényszék 15.B.704/2011. számú ügyében, amelyben a bíróság 8 rb, társtettesként, üzletszerűen elkövetett, jelentős kárt okozó csalás büntette és 2 rb felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt marasztalt. A nem jogerős ítéleti tényállás szerint már a 2003-2004-ben folytatott fiktív áruvásárlási ügyekben is tagja volt a bünszervezetnek, melynek keretében strómanokat keresett a valódi gazdasági tevékenységet nem folytató cégek ügyvezetői pozíciójába. Osztotta tehát az ítélőtábla az ügyész azon megállapítását, miszerint a három összefüggő ügyben feltárt bizonyítékok egymással zárt logikai láncolatot alkotva teljes mértékig alátámasztják azokat az ítéleti tényállás 6-7. oldalán felsorolt tényeket, amelyekből egyértelműen kitűnnek a bünszervezet kritériumait megalapozó adatok és a terheltek elkövetői minősége. Pontosan került rögzítésre az előre elterveltség, a célkitűzés, a szerepek kiosztása, ennek megfelelően a bünszervezet létrehozói és bevont tagjai közötti munkamegosztás, a lebonyolításhoz igénybe vett személyek részfeladatai, a feltételek biztosítása.

A kifejtettek alapján a teljes megalapozatlanság - melyet az I.r. vádlott védője megállapítani kért - eljárásjogi szempontból szóba sem jöhet, hiszen az ítélet rendelkezik mindazon alaki és tartalmi kellékekkel, amelyeket a jelenleg hatályos Be. 561.§ (3) bekezdés az a/-f/ pontjaiban előír. A tényállás és az indokolás egymással teljes összhangban áll, vagyis az ítélet nem szenved azokban a hibákban, amelyek a Be. 592.§ (1) bekezdés a/-b/ pontjában írtakra figyelemmel a 608. § (1) bekezdés f/ pontja és a 609.§ (2) bekezdés d/ pontja szerint - a tényállás hiánya, teljes felderítetlensége, továbbá az indokolás hiánya, vagy a tényállással ellentétes volta miatt - abszolút okból való hatályon kívül helyezést eredményeznének.

Részleges megalapozatlanság; a védők által ténylegesen hivatkozott Be. 592.§ (2) bekezdés b/ pontja szerinti felderítetlenség, illetve a c/ pontban meghatározott iratellenesség sem állapítható meg, mivel - az ügyész perbeszédében foglaltakkal egyetértve - az I. és II.r. vádlottak bűnsegédi magatartását nemcsak az elfogadott személyi bizonyítékok, hanem a szakértői vélemények és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok is messzemenően megalapozzák.

Ugyanazon bizonyítási anyag mellett tehát az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenysége és az általa megállapított tényállás alappal nem támadható. Ily módon a bizonyítékok értékelését sérelmező, felmentésre irányuló védelmi fellebbezések sem foghattak helyt.

Az eljárási és logikai hibáktól mentesen mérlegeléssel megállapított tényállás a fent írt megalapozatlansági hibáktól, hiányosságoktól mentes, csak kis mértékben szorul pontosításra a személyi részben, melyet a másodfokú bíróság az iratok tartalma alapján a Be. 593.§ (1) bekezdés a/ pontja értelmében az alábbi módon eszközölt.

I.r. vádlottra vonatkozó elítélési adatokat (*ítélet 5. oldal 7. bekezdés*) azzal kell kiegészíteni, hogy az eljárás hatálya alatt:

1./ A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2011. szeptember 27. napján kelt 27.B.V.27.675/2008/43. számú ítéletével - mely a Fővárosi Törvényszék 25.Bf.V.11.075/2011/17. számú határozata folytán 2012. május 17. napján emelkedett jogerőre - a 2003. október 22. napján elkövetett jelentős kárt okozó csalás büntette miatt 400 napi tétel, napi tételenként 300 forint; összesen 120.000 forint pénzbüntetésre ítélte (6.B.152/2012/11. számú utóirat).

2./ A Fővárosi Főügyészség NF.5856/2005/294-1. számú vádirata alapján eljáró Fővárosi Törvényszék a 2016. január 20. napján kelt - nem jogerős - 16.B.704/2011/461. számú ítéletében **I. r.** vádlottat, a 2004-2007 között megvalósított:

- 4 rb, bünszervezetben, üzletszerűen, társtettesként elkövetett, az 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban régi Btk.) 318.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés c/ pont, (7) bekezdés b/ pont szerinti különösen nagy kárt okozó csalás büntette - melyből 1 rb folytatólagosan elkövetett, továbbá
- 45 rb, bünszervezetben, üzletszerűen, társtettesként elkövetett, a régi Btk. 318.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés c/ pont, (6) bekezdés b/ pont szerinti jelentős kárt okozó csalás büntette - melyből 10 rb folytatólagosan elkövetett és 1 rb kísérlet, és
- 1 rb, bünszervezetben, üzletszerűen, társtettesként elkövetett, a régi Btk. 318.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés c/ pont, (5) bekezdés b/ pont szerinti csalás büntette,
- 17 rb, bünszervezetben, bűnsegédként elkövetett, a régi Btk. 274.§ (1) bekezdés c/ pont szerinti közokirat-hamisítás büntette, valamint
- 21 rb, bünszervezetben, bűnsegédként elkövetett, a régi Btk. 276.§ szerinti magánokirat-hamisítás vétsége - melyből 3 rb folytatólagosan elkövetett - miatt halmazati büntetésül 8 év fegyházbüntetésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható (a Bf.III.64/2018/6. számú jegyzőkönyvhöz csatolt, a Fővárosi Törvényszék 15.B.704/2011/461. számú ítélete).

Ebben az ügyben terheltként szerepeltek **A.A.**, II.rendű vádlott és az ő nyomozati vallomásában megnevezett **B.B.** tolmács, a fizetési meghagyások hamisításában közreműködő **J.J.**, valamint **C.C.**, **G.G.**, F.F. tanúk is.

Az ítélet tábla a Be. 593. § (3) bekezdése szerint a pontosított és kiegészített, ily módon teljes körűen megalapozott tényállás alapján bírálta felül az elsőfokú ítéletet, mely az a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

Az I. és II.r. vádlottak bűnösségére okszerűen vont következtetést a törvényszék. A terhükre megállapított - 2006 nyara és 2007. február 28. napja között megvalósított - bűncselekményeket is helyesen minősítette az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban régi Btk.) 2.§-ában rögzített időbeli hatályra vonatkozó rendelkezések alkalmazásával, a régi Btk. 318.§ (1) bekezdésébe ütköző, a (7) bekezdés a/ pont szerint meghatározott különösen nagy kárt okozó csalás

büntették, a régi Btk. 274.§ (1) bekezdés a/ pont szerinti közokirat-hamisítás büntették és a régi Btk. 276.§-a szerinti magánokirat-hamisítás vétségének. Helytállóan állapította meg, hogy az elbíráláskor hatályban lévő 2012. évi C. törvény - a többszörös halmazatra is figyelemmel - magasabb büntetési tételt tartalmaz a terheltek által elkövetett legsúlyosabb csalási cselekmény tekintetében, továbbá kötelezővé teszi a büntetési tétel középértékének figyelembe vételét, ezért nem teremtene kedvezőbb büntetés kiszabási lehetőséget.

Törvényes és szabatosan megindokolt a vádlottak elkövetői minőségének bűnsegédként történt megjelölése is.

A 3/2011. (X. 14.) Büntető jogegységi határozat értelmében a bűnrészes a bűncselekménynek az olyan elkövetője, aki a törvényi tényállás megvalósításában közvetlenül nem vesz részt, ám a tétellel szándékegységben jár el, és a törvényi tényállás megvalósítása nélkül is oksági [felbujtás esetében egyenes oksági, bűnsegély esetében concausalis] kapcsolatba hozható a cselekvősége a legalább kísérleti szakba eljutott tettesi cselekménnyel, mégpedig annak befejezettsége előtt.

A részes bűncselekményeinek rendbelisége és minősítése a tettesi alapcselekményekhez igazodik.

Az alkalmazott Btk. 276.§-a alapján, elköveti a magánokirat-hamisítás vétségét, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ.

Az alkalmazott Btk. 274.§ (1) a/ pontja szerint, aki hamis közokiratot készít vagy a közokirat tartalmát meghamisítja, a b/ pont szerint, aki a hamis vagy hamisított, illetőleg más nevére szóló valódi közokiratot felhasználja, elköveti a közokirat-hamisítás büntettét.

Az okirat-hamisítások, mint tettesi alapcselekmények elkövetője **D.D.** volt, mivel ő használta fel a - többek között **I. r. vádlott** és II.rendű vádlottak tényállásban körülírt közreműködésével elkészített - hamis adásvételi szerződéseket, illetve fizetési meghagyásokat a bankoknál. Az I-II.r. vádlottak nem fejtették ki ezt az elkövetési magatartást, de annak feltételeit egymással és a tétellel szándékegységben biztosították, ezért fizikai bűnsegédei a magánokirat-hamisítás vétségének és a Btk. 274.§ (1) bekezdés a/ pont szerinti elkövetési magatartással megvalósult közokirat-hamisítás büntették.

Az alkalmazott Btk. 318.§ (1) bekezdése értelmében, aki jogtalan haszonszerzés végett más tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz, csalást követ el.

A tévedésbe ejtés elkövetési magatartását **D.D.** nyilvánvalóan a sértettek számlavezető pénzügyintézetek, illetve azok valamely alkalmazottja irányában fejtette ki, illetve kísérelte meg azzal, hogy a hamis fizetési meghagyásokkal, a valótlan adásvételi szerződésekkel felszerelt beszédési megbízásokat benyújtotta a pénzügyintézetek jogtalan megszerzése érdekében.

A megtévesztés a tényállásban ismertetett módszerekkel azért nem valósult meg, mert - ahogyan a Székesfehérvári Törvényszék az 5.B.238/2010/37. számú ítéletében kifejtette - a bankok kötelesek voltak a 3 millió forintot meghaladó összegű követelésre bemutatott inkasszók alapjául szolgáló végrehajtható okiratok (pl. a bíróság által kibocsátott fizetési meghagyás) valódiságának ellenőrzése a kibocsátó hatóságoknál. Ha tehát formailag hibátlan közokiratokat mutatott volna be **D.D.**, akkor sem teljesítették volna automatikusan a kifizetést a pénzügyintézetek. Jelen esetben sem voltak olyan szembetűnően és egyértelműen hibásak ezek az okmányok, hogy a Btk. 17.§ (2) bekezdésében írt -

alkalmatlan eszközzel elkövetett kísérlet esetére vonatkozó - szabályokat lehetett volna alkalmazni, ugyanis csak a tüzetes banki belső ellenőrzési rendszer derítette fel ezek hamis voltát és akadályozta meg a csalás bűncselekményének befejezetté válását. Ez pedig az elkövetőtől független, külső meghíúsító körülmény volt, amely a Btk. 17.§ (1) bekezdés alapján kötelezővé teszi a bűncselekmény kísérleti alakzatának megállapítását.

Hozzá kell tenni, hogy a kísérlet minden esetben közeli volt és befejezett, mert az elkövetők mindent megtettek annak érdekében, hogy tartalmilag és formai szempontból egyaránt hitelesnek tűnő dokumentumokat állítsanak elő, továbbá ezek benyújtása - a pénzügyre nézve fizetési kötelezettséget telepítő - beszédési megbízásokkal együtt megtörtént.

A megtévesztő magatartásban közreműködő **I. r. vádlott** és II.rendű vádlott voltak, akik a fent írtak szerint részt vettek a hamis köz- és magánokiratok megszerzésében, készítésében. II.r. vádlott ezen túlmenően részt vett a **1. Kft** - mint az utalásokra jogosultnak feltüntetett cég - külföldi bankszámlájának nyitásában, továbbá jelen volt a lebukáskor az UniCredit Bank közelében, hogy vigyázzon a **D.D.** által készpénzben felvenni kívánt 150.000.000 forintra. Ez utóbbi cselekvőség is tipikusan bűnsegédi magatartás, mivel a jogtalan haszon biztosításához nyújtott segítséget. Ily módon az I-II.r. vádlottak a csalás bűncselekményeinek is bűnsegédei.

A részes büntethetőségét nem érinti, ha a tettesi alapcselekmény elkövetőjének a kiléte ismeretlen, ez a személy meg nem vádolt (mint pl. a hamis fizetési meghagyások tényleges elkészítőjének személye), vagy vele kapcsolatban büntethetőséget megszüntető ok (pl. halál, elévülés, kegyelem) következik be, vagy már más ügyben jogerősen elítélték. Az sem befolyásolja, ha az alapcselekményhez felbujtóként kapcsolódó személy vonatkozásában állnak fenn az előbb írt körülmények. Nem akadályozza tehát a bűnsegédi bűnrészesség megállapításának és az I-II.r. vádlottak felelősségre vonásának az a körülmény, hogy **D.D.** büntetőjogi felelősségét a tettesi alapcselekményekért másik büntetőeljárás keretében bírálták el jogerősen, valamint az sem, hogy a büntetőeljárás felfüggesztésére került sor a felbujtóként vádolt **A.A.** I.r. terhelt tekintetében.

Helyesen indokolta a törvényszék az ítélet 22. oldalán a bűnszervezet fogalmi elemeinek megállapíthatóságát is.

Az 1978. évi IV. törvény 137.§ 8. pontja ugyanazt az értelmező rendelkezést tartalmazta már az elkövetési időben, azaz 2007-ben, mint a jelenleg hatályos Btk. Ebben semmi mást nem kívánt meg a törvényalkotó a bűnszervezetben történő elkövetés megállapításához, mint hogy három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport legyen az elkövetői kör, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

A bűnszervezet léte megállapítható tehát akkor is, ha a hosszabb időre szervezett és összehangoltan működő, legalább három főből álló csoport - beleértve a büntetendő előkészületet és a kísérletet is - még egyetlen bűncselekményt sem követett el, de több, a törvényben meghatározott súlyú bűncselekmény elkövetése a célja. A bűncselekmény bűnszervezetben elkövetésének megállapításához a törvényi követelményeken túl többletkövetelmény - pl. bűnös profitszerzés célzata - sem szükséges.

A bűnszervezetben elkövetett egyetlen ötévi vagy azt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény is mellőzhetlenné teszi a törvényben meghatározott büntetékiszabási következmények alkalmazását, feltéve, hogy a terhelt tudata átfogta a bűnszervezet létét, és azt, hogy a bűnszervezet működésének keretei között cselekszik BH2008. 139. I-II. pont és EBH2007.1677.)

A tényállás szerint jóval több személyből állt az elkövetői kör, mint 3 fő, hiszen az öt ismert terhelt mellett még számos - részben ismeretlenül maradt - személy közreműködött valamilyen részfeladat ellátásával a cselekmények megvalósításban. A hosszabb időtartam szintén adott, mert az ismert elkövetők (A.A., I. r. vádlott, II. rendű vádlott, valamint C.C.) évek óta ismerték egymást és más esetekben is közösen tevékenykedtek.

A jelen ügy tárgyát képező bűncselekmények elkövetésének keretét szolgáló gazdasági társaság megvásárlása az előzetes terveknek megfelelően már 2006 őszén megtörtént, majd 2007 februárjáig sor került a cégváltás bejegyzésére, a külföldi bankszámla megnyitására, a Fővárosi Bíróságon, a fizetési meghagyások kibocsátására hatáskörrel rendelkező bírósági titkár személyének felkutatására, a hamis okiratok elkészítésére és a végrehajtó személyek bevonására.

A négy alkalommal végrehajtott csalási kísérlettel megszerezni kívánt jogtalan haszon minden esetben meghaladta a 800 millió forintot, tehát a büntetési tétel alsó határa, a törvényben megkívánt 5 év is adott.

A bűnszervezet nem felelősséget alapító, hanem azt fokozó dogmatikai kategória, ezért a bűncselekmény bűnszervezetben elkövetéséért való felelősséget akkor is meg lehet állapítani, ha az elkövető akárcsak alkalomszerűen, egyetlen, akár tettesi, akár részesi cselekményével működött közre úgy, hogy tudata átfogta a bűnszervezet objektív elemeit (4/2005. Büntető jogegységi határozat). A bűnszervezet nem hoz létre törvényi egységet a szervezet keretében elkövetett ugyanolyan bűncselekmények között, tehát az okirat-hamisítások és a csalások számához igazodik a rendbeliség (4/2007. BK vélemény).

Így mindkét bűnrészesként közreműködött vádlott és a halmazatban álló valamennyi bűncselekmény vonatkozásában meg kellett állapítani a bűnszervezetben való elkövetést, továbbá alkalmazni kellett ennek az alkalmazott Btk. 98.§ (1) bekezdésében, valamint a 42.§ (3) bekezdésében és a 47.§ (4) bekezdés d/ pontjában írt anyagi jogi következményeit.

A bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság feltárta és a súlyuknak megfelelően értékelte. A súlyosító tényezők pontosítandók azzal, hogy az 56/2007. BK vélemény szerint a többszörös halmazatot kell figyelembe venni, valamint I.r. vádlottat jelen eljárás hatálya alatt egy korábban elkövetett hasonló bűncselekmény miatt jogerősen elítélték. Nem súlyosító körülmény - az ügyészi indítványban megjelölt - vagyoni bűncselekmények körében tapasztalható elszaporodottság, mivel arra nem folyt bizonyítás, hogy a Budapesten megvalósult csalások száma meghaladja-e a más országrészekben elkövetett vagyon elleni deliktumok arányát. Az enyhítő szempontok közül mellőzendő II. rendű vádlott nyomozás során tett beismerő vallomása, mivel ezt visszavonta, illetve bűnösségét tagadta. Enyhítő hatású viszont az igazságügyi szakértői véleménnyel alátámasztott, súlyosbodó pszichés betegsége, mely mostanra már a beszámítási képességét is közepes fokban korlátozza.

A törvényszék a büntetés kiszabása körében megalapozottan volt figyelemmel az Európai Emberi Jogi Bíróság határozatára, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezménye szövegezésére, - annak is a 6. cikkére - az ésszerű időn belül való eljárás követelményeire. Erre tekintettel is állapította meg a vádlottak vonatkozásában (az enyhítő rendelkezések alkalmazásával) a büntetési tétel alsó határa alatt a szabadságvesztés büntetést.

Az idézett 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikkelye szerint, mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a bíróság tisztességesen, ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon

határozatot az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Magyarország Alaptörvénye is hasonlóképpen rendelkezik a XXVIII. cikkben, miszerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Törvényi kötelessége tehát a bíróságoknak az eljárások ésszerű időn belül való lefolytatása.

Jelen eljárásban azt kell megállapítani, hogy ez a követelmény sérelmet szenvedett, ugyanis 6 év eltelt bírói szakban és 11 év a bűncselekmények elkövetése óta, amely időtartam nem vonható az „ésszerű idő” kategóriájába, ugyanakkor a vádlottaknak sem róható fel, hiszen nem az ő magatartásuk vezetett az eljárás elhúzódásához.

Az elbírált bűncselekmények kirívóan magas tárgyi súlyához, gátlástalanságához és a bünszervezetben való részvétel miatt az elkövetők személyében rejlő magas társadalomra veszélyességhez mérten inkább méltányosnak nevezhetők az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés büntetések tartama, mint eltúlzottnak. Mivel az enyhítő és súlyosító körülmények aránya és nyomatéka sem változott, az ítéletábla egyik terhelt vonatkozásában sem látott törvényes indokot a joghátrány további mérséklésére.

Az ítélet egyéb rendelkezései is törvényesek, azokat a felülbírálat nem érintette.

Az elsőfokú bíróság határozatának jogszabályi hivatkozásai helyesek, szükséges volt azonban a 2018. július 1. napjától hatályos büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény rendelkezései szerinti megjelöléseket átvezetni.

Az elsőfokú bíróság az eljárás során felmerült bűnügyi költségnek a vádlottakra külön-külön, illetve egyetemlegesen történő terheléséről Be. 574. § (1) és (4) bekezdése szerint rendelkezett.

A fentiekben kifejtettek alapján az ítéletábla a Székesfehérvári Törvényszék 2018. március 1. napján kihirdetett 6.B.15/2017/30. számú ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a II.r. vádlott kirendelt védőjének díjával felmerült bűnügyi költség viseléséről szóló rendelkezés a Be. 574. § (1) bekezdésén és a Be. 613.§ (1) bekezdésén alapszik.

Győr, 2018. október 3.

. Péntek László sk. a
tanács elnöke

dr. Vajda Edit sk. előadó bíró

Szalai dr. Joánovits Krisztina sk.
bíró

Z á r a d é k :

A Győri Ítéletábla fenti végzése folytán a Székesfehérvári Törvényszék 6.B.15/2017/30. számú ítélete I.r. és II.r. vádlott vonatkozásában 2018. október 3. napján jogerős.

Dr. Péntek László sk.
a tanács elnöke

